

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău -Gaz”,

în cauza civilă la acțiunea Societății cu Răspundere Limitată „Chișinău -Gaz” împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la constatarea ilegalității refuzului de a restitui suma acumulată în fondul de risc și obligarea restituirii sumei,

împotriva deciziei din data de 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău- Gaz”, s-a menținut hotărârea din data de 05 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 24 martie 2014, Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău -Gaz”, (în continuare SRL „Chișinău-Gaz”) a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Ministerului Finanțelor, prin care a solicitat constatarea ilegalității refuzului de a restitui suma acumulată în fondul de risc ca rezultat al plăților efectuată de către SRL „Chișinău-Gaz” și obligarea de a restitui suma de 595, 91 mii dolari SUA pe contul fondului de risc în calitate de garanție a restituirii corpului creditului. (f.d. 3-7, 115-117)

În motivarea acțiunii SRL „Chișinău -Gaz” a indicat că între Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Finanțelor și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (în continuare BIRD) a fost încheiat Acordul de împrumut nr. 4020 din data de 23 iulie 1996, scopul căruia era finanțarea Proiectului Energetic în mărime de 10 000 000 dolari SUA.

În scopul utilizării resurselor financiare menționate, la 17 ianuarie 1997 a fost încheiat un Acord de recreditare între Ministerul Finanțelor și Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „MoldovaGaz” privind alocarea unui credit în mărime de până la 9 000 000 dolari SUA pe un termen de 20 ani.

În baza Hotărârii Guvernului nr. 1068 din 21 octombrie 1998, în anul 1999 a avut loc reorganizarea sectorului de gaze naturale din Republica Moldova, în rezultatul căreia obligațiile privind rambursarea creditului au trecut prin succesiune de la SA „MoldovaGaz” către SRL „Chișinău-Gaz”.

SRL „Chișinău-Gaz” a mai menționat că în baza Acordului de recreditare nr. 02 BM suma creditului acordat a constituit 7 165,0 mii - dolari SUA, care a fost utilizată în mare măsură în scopul achiziționării contoarelor de gaze.

Pentru creditul acordat, SRL „Chișinău-Gaz” este obligată să ramburseze în rate semestriale dobânda, calculată la suma de bază a creditului conform ratei pentru fiecare perioadă de achitare a dobânzii, egală cu rata LIBOR (London Interbank Offered Rate) - ratele de dobândă practicate pe piața londoneză de către principalele bănci pentru depozitele pe 6 luni plus „spread LIBOR și fondul de risc în mărime de 0,75 % de la suma nerambursată a creditului.

Astfel, pentru anii 1998 – 2013, conform evidențelor contabile, SRL „Chișinău- Gaz”, în baza Acordului au fost efectuate următoarele plăți:

- pentru acoperirea corpului creditului - 5 523,8 mii dolari;
- pentru acoperirea % pentru credit și comision - 2 679,7 mii dolari;
- pentru acoperirea Fondului de risc - 619 mii dolari;

Plățile viitoarelor tranșe ce urmează a fi achitate de către SRL „Chișinău-Gaz” conform acordului pentru anii 2014, 2015 și 2016 constituie:

- pentru acoperirea corpului creditului - 1 641,2 mii dolari;
- pentru acoperirea % pentru credit și comision - 21,8 mii dolari;
- pentru acoperirea Fondului de risc - 21,5 mii dolari;

Reclamanta a indicat că rezultatele financiare ale întreprinderii în toți acești ani au fost influențate de diferențele negative de curs valutar aferente creditului menționat, sub formă de pierderi din activitatea financiară în sumă totală de 48 973,9 mii lei.

Tarifele diferențiate stabilite pentru SRL „Chișinău-Gaz” în anii 1999-2012, de asemenea nu acopereau cheltuielile aferente activității de bază, cât și acumularea cărorva resurse pentru acoperirea cheltuielilor legate de plățile pentru deservirea acordului de recreditare a proiectului energetic MD-4020.

Totodată, SRL „Chișinău-Gaz” indică că în conformitate cu pct. 4.02 (b) din Acordul de împrumut nr. 4020 din 23 iulie 1996, împrumutatul (Republica Moldova) și-a asumat angajamentul de a stabili prețuri (tarife) corecte (reale) la gazele naturale, încălzire și electricitate, care vor permite efectiv întreprinderilor sectorului energetic să realizeze Planul operațiunilor financiare.

În scopul sporirii eficienței funcționării, asigurării și promovării concurenței în sectoarele electroenergetic, termoenergetic și de gaze a fost instituită Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în funcțiile căreia este inclus și elaborarea și prezentarea spre aprobare Guvernului a metodologiei de calculare a tarifelor la energie electrică, termică și de gaze.

Astfel, Guvernul având obligațiunea de a stabili prețuri corecte/reale la gaze naturale și pârghii legale de a introduce aceste cheltuieli suportate de către întreprinderile din sectorul de gaze, în metodologia de calculare a tarifelor, obligație care nu a fost onorată.

Reclamanta a susținut că din 01 ianuarie 2013 SRL „Chișinău-Gaz” nu efectuează furnizarea gazelor naturale consumatorilor finali și veniturile sunt formate practic din prestarea serviciilor de distribuție, tariful de distribuție fiind aprobat de către ANRE la nivel minim și nu prevede cheltuielile pentru deservirea Acordului de recreditare.

Reieșind din situația creată, rambursarea creditului în sumă de 1 684,5 mii dolari SUA devine problematică, inclusiv suma de bază a creditului – 1 641,2 mii dolari SUA, dobânda și fondul de risc - 43,3 mii dolari SUA.

SRL „Chișinău-Gaz” a subliniat că încasarea forțată de la aceasta a sumei indicate mai sus pentru restituirea creditului va duce la insuficiența de resurse pentru exploatarea corespunzătoare a rețelelor de gaze din mun. Chișinău, care la rândul său poate duce la consecințe negative neprevăzute.

În scopul soluționării problemei apărute au fost efectuate numeroase adresări de către SRL „Chișinău-Gaz” în comun cu SA „MoldovaGaz” către Prim-ministrul Republicii Moldova, Ministerul de Economie, Ministerul Finanțelor și către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Comunitatea Europeană Energetică și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, prin care s-a solicitat de a interveni în vederea identificării soluțiilor.

Dat fiind faptul nesoluționării problemei abordate, SRL „Chișinău-Gaz” repetat a intervenit către Ministerul Finanțelor în vederea reexaminării condițiilor contractuale de creditare în partea excluderii obligațiunii de acoperire a fondului de risc pe viitor și suma acumulată din fond, care la moment este de 619,0 mii dolari SUA (7477,9 mii lei) să fie percepută în calitate de acoperire a corpului creditului.

Însă Ministerul Finanțelor, ignorând situația creată în perioada 03 mai 2013 - 07 iunie 2013 și 15 octombrie 2013 – 22 octombrie 2013, prin intermediul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat a înaintat 59 de ordine incaso și a perceput de pe conturile SRL „Chișinău-Gaz” suma de 7 982,6 mii lei.

Prin răspunsul din 28 octombrie 2013 cât și din 09 ianuarie 2014, Ministerul Finanțelor a menționat că potrivit prevederile pct. 3.9 ale Acordului de recreditare dintre Ministerul Finanțelor și SRL Chișinău-Gaz (marja de 3/4 din 1 procent) sunt stipulate în Acordul de împrumut extern nr. 4020 MD din 2 iulie 1996, încheiat între Republica Moldova și Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare (Articolul III, p.3.1 c), care a servit drept bază pentru recreditarea beneficiarilor interni.

În opinia reclamantei se consideră îndreptățită de a înainta prezenta acțiune, ori BIRD a acordat acest credit statului cu destinația de a recredita întreprinderea de gazificare pentru procurarea echipamentului necesar, beneficiarul final fiind SRL „Chișinău-Gaz”. Fondul de risc s-a constituit din defalcări pentru a garanta rambursarea creditului acordat, sumă care urmează a fi restituită sau după caz preluată ca garanție în cazul neonorării obligației, ceea ce urmează a fi făcut în speță.

SRL „Chișinău-Gaz” a indicat că în adresa sa la 10 martie 2014 a parvenit o altă cerere de plată din partea Ministerului Finanțelor privind achitarea următoarei tranșe a datoriei în sumă de 322742,60 dolari, pe când lipsa acoperirii financiare nu permite întreprinderii executarea acestor obligațiuni de plată și pune sub pericol securitatea exploatării rețelelor de distribuție gaze, activitate stipulată în licență.

Prin hotărârea din data de 05 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către SRL „Chișinău-Gaz”, ca fiind nefondată. (f.d. 139, 143-150)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 23 mai 2018 a respins apelul declarat de către SRL „Chișinău- Gaz”, a menținut hotărârea din data de 05 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. (f.d. 180, 181-186)

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 17 august 2018 SRL „Chișinău- Gaz” a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii. (f.d. 189-194)

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că atât instanța de apel cât și instanța de fond au aplicat eronat normele de drept material la soluționarea litigiului.

SRL „Chișinău- Gaz” a menționat că fondul de risc s-a constituit pentru asigurarea rambursării creditului, fiind creat în primul rând datorită împrumutului acordat SRL „Chișinău- Gaz”, care nu a fost asigurat cu garanții reale sau personale și în al doilea rând potrivit legislației în vigoare la momentul încheierii acordului de împrumut încheiat între BIRD și Republica Moldova s-a prevăzut constituirea fondului de risc, pentru asigurarea rambursării creditului.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 23 mai 2018, confirmare privind recepționarea de către recurentă a copie deciziei la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe recursul declarat la data de 17 august 2018 se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarate de către SRL „Chișinău- Gaz”, este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că recurenta indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată, că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele

indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către SRL „Chișinău- Gaz”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenta și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „Chișinău- Gaz”, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău- Gaz” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nicolae Craiu

Maria Ghervas